

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Катедра медіакомунікацій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

“ _____ ” _____ 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

АУДІОВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 06 – «Журналістика»

спеціальність 061 – «Журналістика»

освітньо-професійна програма «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»

вид дисципліни за вибором

факультет соціологічний

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою соціологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

30 серпня 2021 року, протокол № 10

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Лідія СТАРОДУБЦЕВА, докторка філософських наук, професорка, завідувачка катедри медіакомунікацій;

Тетяна ТУМАСЯН, старша викладачка катедри медіакомунікацій;

Вікторія ЛИХОЛЬОТ, старша викладачка катедри медіакомунікацій

Програму схвалено на засіданні катедри медіакомунікацій

Протокол від 27 серпня 2021 року № 8

Завідувачка катедри медіакомунікацій

_____ Лідія СТАРОДУБЦЕВА

Програму погоджено з гарантом (керівником проектної групи) освітньо-професійної програми «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»

Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проектної групи)

_____ Лідія СТАРОДУБЦЕВА

Програму погоджено методичною комісією соціологічного факультету

Протокол від 27 серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії соціологічного факультету

_____ Юлія СОРОКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Аудіовізуальне мистецтво» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів другого (магістерського) рівня спеціальності 061 – «Журналістика» освітньо-професійної програми «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: вивчення актуальних форм аудіовізуальних медіа, цифрового аудіовізуального мистецтва та його напрямів; ознайомлення студентів із розвитком сучасного аудіовізуального мистецтва в Україні та світі; аналіз об'єктів, розгляд жанрів, етапів розвитку і перспектив сучасного аудіовізуального мистецтва, розкриття специфіки феміністського мистецтва. Дисципліна має переваги та можливості для опанування не тільки ґрунтовними теоретичними знаннями з основ цифрового аудіовізуального мистецтва, але й практичними навичками створення авторських мистецьких медіапроектів.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни: формування уявлень про основні концепції та поняття аудіовізуальних медіа, актуальних мистецьких медіарт-практик, цифрового аудіовізуального мистецтва, ключові етапи розвитку аудіовізуальних комунікацій, їхні домінуючі ідеї та тенденції; розкриття теоретичних підходів до дослідження аудіовізуальної культури; виявлення основних механізмів функціонування аудіовізуальних медіа в просторі сучасної культури; розгляд факторів стимуляції і комунікації в сфері сучасного арт-менеджменту і галерейної діяльності; знайомство з ключовими персоналіями та творами феміністського мистецтва.

1.3. Кількість кредитів: 5 кредити

1.4. Загальна кількість годин: 150 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
16 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	10 год.
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
102 год.	134 год.
Індивідуальні завдання	
0 год.	

1.6. Заплановані результати навчання: знати основні етапи генези та становлення цифрового аудіовізуального мистецтва; вміти застосовувати теоретичні підходи до аналізу структури та стилю творів аудіовізуального мистецтва згідно змісту комунікації, використовувати практичні навички для розробки і реалізації авторських проєктів у сфері аудіовізуальних медіа; сформулювати уявлення про функціонування арт-інституцій та їхнє адміністрування; знати основи арт-менеджменту та арт-кураторства; володіти навичками створення арт-проєктів у галузях медіаарту та феміністського мистецтва.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, здобувачі повинні набути такі програмні компетентності та результати навчання:

Загальні компетентності

- ЗК 1 Здатність генерувати нові ідеї та ініціювати створення власних проєктів, креативність
- ЗК 2 Здатність застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності, екстраполювати засвоєні знання до нових ситуацій
- ЗК 3 Здатність до управління та планування часу, володіння основами організаційного та комунікаційного менеджменту
- ЗК 4 Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, працювати в міжнародному контексті
- ЗК 5 Здатність до системного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, прагнення до саморозвитку
- ЗК 7 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК 8 Здатність бути критичним і самокритичним
- ЗК 9 Здатність до адаптації, гнучкості
- ЗК 10 Здатність самостійно виявляти та вирішувати проблеми в професійній діяльності
- ЗК 11 Здатність працювати в команді, комунікабельність, відкритість до діалогу, вміння висловлювати й обґрунтовувати свою громадянську позицію
- ЗК 12 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності, усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем
- ЗК 13 Здатність працювати на демократичних засадах у відповідності до етичних і правових норм, правил і документів
- ЗК 14 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Фахові компетентності

- ФК 1 Володіння базовими знаннями в галузі сучасних інформаційних технологій, комунікативістики, концепцій інформаційного суспільства, аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики, володіння теоретико-методологічними підходами до системного аналізу медіа
- ФК 2 Вміння впроваджувати в інформаційну діяльність новітні медіатехнології, принципи і прийоми роботи в конвергентному нюзрумі
- ФК 3 Вміння створювати аудіовізуальний контент, розробляти стратегії медіапроєктування та аналізувати комунікативний простір аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ФК 4 Вміння використовувати базові та інструментальні знання щодо управління інформаційними процесами в галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики

- ФК 5 Вміння застосовувати інформаційні та комунікаційні інтернет-технології в професійній діяльності, користуватися технічними засобами збору, зберігання й обробки інформації, уміти працювати з інформацією в соціальних мережах
- ФК 6 Володіння специфікою різних видів аудіовізуального медіадискурсу з метою ефективного виконання професійних завдань
- ФК 7 Вміння створювати інноваційні медіапроекти в галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ФК 8 Розуміння ролі цифрової журналістики у суспільстві, відповідальності журналіста, знання професійних стандартів, дотримання норм медійної етики у власній фаховій діяльності
- ФК 9 Вміння подавати інформацію в різних мультимедійних форматах, поєднувати аудіальні, візуальні та текстуальні складові медіаповідомлення, володіння сучасними інструментами аудіовізуальної комунікації
- ФК 10 Володіння знаннями щодо роботи журналіста в надзвичайних ситуаціях і в умовах соціально-політичних конфліктів
- ФК 11 Володіння технологіями цифрової безпеки, вміння критично мислити, застосовувати технології фактчекінгу та знання механізмів протидії технологіям медіаманіпуляцій в умовах інформаційних війн

Програмні результати навчання

- ПРН 1 Опанувати знаннями з основ журналістики та комунікативістики, концепціями інформаційного суспільства, теоріями медіа, володіти теоретико-методологічними підходами до системного аналізу медіа, вміти використовувати їх в професійній діяльності у галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ПРН 2 Оволодіти базовими знаннями сучасних інформаційних і комунікаційних технологій, вміти застосовувати їх у професійній діяльності, опанувати навичками використання програмних засобів і роботи в Інтернеті; уміти працювати з інформацією в соціальних мережах, володіти технологіями веб-комунікацій, створювати веб-сайти та блоги, використовувати інтернет-ресурси для медіадосліджень
- ПРН 3 Уміти створювати аудіовізуальний медіаконтент, розробляти і реалізовувати авторські медіапроекти на основі опанування знаннями, технологіями та інструментами відеопродакшну (відеозйомка, постпродакшн і моушн-дизайн), дизайну візуальних комунікацій, 3D моделювання та комп'ютерної анімації, цифрового аудіовізуального мистецтва, VR і AR технологій
- ПРН 4 Опанувати фундаментальними знаннями з основ фотомистецтва (цифрова фотозйомка, постобробка фотографій), кіномистецтва (історія та теорія кіно, кінорежисура й кіновиробництво) та телемистецтва (інтерв'ю, робота в кадрі)
- ПРН 5 Оволодіти теоретичними знаннями і практичними навичками з журналістської майстерності, специфіки створення різних видів аудіовізуального медіадискурсу, функціонування реклами та PR в медіа, продюсування медіапроектів
- ПРН 6 Засвоїти професійні стандарти журналістської роботи, розуміти роль цифрової журналістики у суспільстві, специфіку соціальної відповідальності журналіста, вміти працювати на демократичних засадах та використовувати у практичній діяльності принципи і норми медіаетики, нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність в галузі медіа
- ПРН 7 Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі з новими об'єктами та у невизначених умовах, володіти знаннями щодо роботи журналіста в надзвичайних ситуаціях і в умовах соціально-політичних конфліктів

- ПРН 8 Уміти генерувати нові ідеї та ініціювати створення авторських проєктів, екстраполювати засвоєні знання до нових ситуацій, вміти створювати інноваційні медіапроєкти в галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ПРН 9 Уміти вчитися і оволодівати сучасними знаннями, прагнути до саморозвитку, вміти здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел
- ПРН 10 Набути навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним та самокритичним, вміти самостійно виявляти та вирішувати проблеми в професійній діяльності, демонструвати здатність до управління та планування часу, володіти основами організаційного та комунікаційного менеджменту
- ПРН 11 Уміти працювати в команді, бути комунікабельним, відкритим до діалогу, володіти культурою мовлення, вміти висловлювати й обґрунтовувати свою громадянську позицію
- ПРН 12 Уміти впроваджувати в інформаційну діяльність новітні медіатехнології, принципи і прийоми роботи в конвергентному ньюзрумі
- ПРН 13 Демонструвати в роботі толерантність, повагу до різноманітності та мультикультурності, усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми, володіти технологіями блогінгу, вміти створювати проєкти в галузі громадянської журналістики
- ПРН 14 Уміти системно мислити, застосовувати аналіз і синтез, опанувати знаннями глобальних проблем сучасності, вміти визначати шляхи їхнього вирішення, аналізувати комунікативний простір для виявлення ключових характеристик медіасистем різного рівня, аналізу сучасного медіапростору
- ПРН 15 Застосовувати набуті теоретичні базові та інструментальні знання для управління інформаційними процесами та розв'язання практичних завдань у галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики в умовах сучасного медіавиробництва, змістовно інтерпретувати отримані результати
- ПРН 16 Уміти подавати інформацію в різних мультимедійних форматах, володіти навичками трансмедійного сторітелінгу, створювати аудіоподкасти, візуалізувати інформацію, поєднувати аудіальні, візуальні та текстуальні складові медіаповідомлення, володіти сучасними інструментами аудіовізуальної комунікації та цифрових медіа
- ПРН 17 Володіти технологіями цифрової безпеки, опанувати знаннями зі специфіки функціонування кіберкультури, вміти критично мислити, застосовувати технології фактчекінгу, володіти інструментарієм медіааналітики та медіакритики, знати механізми медіавпливу та протидії технологіям медіаманіпуляцій в умовах інформаційних війн
- ПРН 18 Спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, володіти лексиконом професійної іноземної мови, вміти працювати в міжнародному контексті, діяти соціально відповідально та свідомо, бути відповідальним за якість виконуваної роботи
- ПРН 19 Уміти розробляти стратегії медіапроєктування, проводити власні медіадослідження, вміти застосовувати на практиці та презентувати результати авторських науково-практичних досліджень і медіапроєктів

Викладання дисципліни передбачає елементи дистанційного навчання у зв'язку з необхідністю дотримання норм епідеміологічної безпеки згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2». Платформами дистанційного навчання є Zoom, Telegram і Google Apps.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Цифрове аудіовізуальне мистецтво

Тема 1. Феномен цифрового аудіовізуального мистецтва

Поняття «цифрове аудіовізуальне мистецтво» та його семантичні межі. Категоріальний ландшафт цифрового аудіовізуального мистецтва: медіарт, аудіовізуальне мистецтво, цифрове мистецтво, електронне мистецтво, мистецтво нових медіа, кібермистецтво, комп'ютерне мистецтво. «Синтез мистецтв» і діджитал-культура. Чи можна зафіксувати зникаючу межу між мистецтвом та технологією у творах цифрового аудіовізуального мистецтва? Технологія vs. мистецтво: естетизація утилітарного. Поетика цифрового аудіовізуального мистецтва: мистецтво поза технологічним детермінізмом. Медіамузей: проблема збереження та експонування творів цифрового аудіовізуального мистецтва.

Тема 2. Генеза цифрового аудіовізуального мистецтва

Генеза аудіовізуальних практик в експериментальному кінематографі (німецький експресіонізм, кіноавангард 1920-х рр., кіноепатаж Е. Уорхола). Історичні витoki медіарту (авангард, експериментальне мистецтво початку ХХ ст., концептуальне мистецтво, перформанси та гепенінги ХХ ст.). Зародження медіарту в 1960–70-х рр. (Нам Джун Пайк, Вольф Фостель, Йозеф Бойс, деколаж групи «Флюксус» і мистецтво акціонізму). Метод деколажу. Аудіовізуальні експерименти групи «Флюксус».

Тема 3. Відеоарт і його течії

Аудіовізуальні експерименти відеоарту та його різновидів (відеоінсталяція, відеоперформас, відеоскульптура, відеоданс, відеоікс, відеомапінг та ін.). Шокуючі арт-експерименти Віто Аккончі. Відеоживопис Білла Віюлі. Сінемаграфія, таймлапс і стопмоушн. Морфінг. Аудіовізуальні експерименти класиків медіарту кінця ХХ – початку ХХІ ст. (Метью Барні, Філіп Гайст). Віджеїнг: нелінійний інтерактивний відеотекст. Поетика віджеїнгу Пітера Гринуея. Візуальна музика: специфіка аудіовізуального синтезу. Аудіовізуальні практики відеомапінгу: 3D проєкційне шоу як засіб «дереалізації» реальності.

Тема 4. Напрями цифрового аудіовізуального мистецтва

Саунд-арт і експериментальна музика (алеаторика, мінімалізм тощо): від Луїджі Русоло і Джона Кейджа до нойзу. ASCII, нетарт і діджитал-арт: мережеве мистецтво. Кібермистецтво. Маніпуляції і «неможлива реальність» у цифровій фотографії. Комп'ютерна гра як твір цифрового аудіовізуального мистецтва. Інтерактивний медіаперформанс і електронна інсталяція. Технобіоарт, сайенс-арт, глітч-арт. Кінетичне мистецтво: від Володимира Татліна до Тео Янсена. Стабільі і мобілі. Фрактал-арт, або Мистецтво фрактальної графіки. «Магія числа» у літературі, візуальному і цифровому мистецтві.

Тема 5. Цифрове аудіовізуальне мистецтво як предмет теоретичних рефлексій

Дослідники медіарту. «Вебліографія» медіарту. Теоретичні концепції медіарту (Олівер Грау, Ришард Ключинський, Майкл Раш та ін.). Медіарткритика. «Синтез мистецтв» у творі медіарту. Автор і глядач в інтерактивному мистецтві. Чи зберігається в медіарті феномен авторства? «Професіоналізм» і «дилетантизм» в медіарті. Специфіка сприйняття творів медіарту. Віртуальна реальність і реальна віртуальність твору медіарту.

Тема 6. Автентичність творів цифрового аудіовізуального мистецтва

Твір цифрового аудіовізуального мистецтва «в епоху його технічної відтворюваності» (В. Беньямін). Унікальне і тиражоване: проблема автентичності та репродукованння творів цифрового аудіовізуального мистецтва. Класичний живопис і відеоарт: спільне і відмінне. Класичний театр і медіаперформанс: спільне і відмінне. Класична музика і саундарт:

спільне і відмінне. Чи є цифрове аудіовізуальне мистецтво симптомом «смерті мистецтва» в його традиційному розумінні? Чи є цифрове аудіовізуальне мистецтво принципово новим етапом розвитку мистецтва або це всього лише форма медіатизації традиційних мистецтв в епоху діджитал-революції?

Розділ 2. Актуальні арт-практики

Тема 1. Арт-практики авангарду в європейській культурі першої половини ХХ ст.

Зародження авангарду на території Європи. Поняття та характеристика авангарду як художнього явища. Авангард у візуальному мистецтві. Експерименти К. Малевича, В. Кандинського, О. Екстер, О. Богомазова, К. Петрова-Водкіна, П. Філонова, В. Єрмилова, О. Родченка. Модернізм. Трансформація класичних видів мистецтва в епоху авангарду. Ідеологія тоталітаризму та її вплив на мистецтво. Конфлікт між тоталітаризмом і авангардизмом. Тоталітарний реалізм. Академічний авангард. Течії та напрями авангардного аудіовізуального мистецтва.

Тема 2. Новітні тенденції в мистецтві другої половини ХХ ст.

Основні тенденції розвитку світового аудіовізуального мистецтва другої половини ХХ ст. Акціонізм. Концептуалізм. Відлига в українському мистецтві 1950–1960 рр. Концептуалізм. Дисидентство. Рух шістдесятників. Поняття та феномен нонконформізму. Нонконформізм та його роль у збереженні засад вільної творчості. Українська графіка кінця 50-х років ХХ ст. Арешти та репресії митців-нонконформістів. Характерні риси та різноманітність нонконформізму. Історія виникнення та становлення художньої фотографії як напряму мистецтва. Виникнення Харківської школи фотографії.

Тема 3. Сучасне / актуальне мистецтво. Його джерела, етапи та шляхи розвитку

Поняття «сучасне мистецтво / актуальне мистецтво». Джерела, етапи та шляхи розвитку аудіовізуального мистецтва. Українське аудіовізуальне мистецтво в епоху Інтернету та соціальних мереж. Нові медіа та відеоарт. Основні світові арт-форуми та їх роль у розвитку сучасного мистецтва. Різноманітність художньо-виставкових практик та кураторських стратегій в 2000-х. Центри сучасного мистецтва (Київ, Одеса, Харків, Львів). Критичне мистецтво і його представники в світовому та українському мистецтві. Основні центри розвитку сучасного мистецтва в Україні. Фігура куратора та його роль у розвитку сучасного мистецтва. Contemporary Art. Арт-критики і дослідники сучасного візуального мистецтва в Україні. Фестивалі та конкурси сучасного мистецтва. Фактори впливу на розвиток вітчизняного візуального мистецтва. Значення арт-груп і художніх об'єднань в українському сучасному мистецтві. Візуальне мистецтво Харкова. Його основні представники, етапи та шляхи розвитку.

Тема 4. Арт-практики ХХІ ст.

Інституціональна підтримка молодого мистецтва в Україні та світі. Арт-резиденції – новий підхід до художньої освіти та практики. Освіта у галузі сучасного мистецтва в Україні та за кордоном. Абстракція в сучасному аудіовізуальному мистецтві. Перформанс і гепенінг – визначення жанру. Інсталяція та об'єкт як види і техніки сучасного мистецтва. Стрит-арт як популярний напрям візуального мистецтва. Розвиток нових технологій та science-art. Мистецтво в публічному міському просторі та site specific projects. Ленд-арт та environment-art. Практики відеоарту.

Тема 5. Арт-менеджмент: визначення поняття, основні положення, історія становлення галерей в Україні

Арт-менеджмент як діяльність, спрямована на регулювання процесів у сфері арт-індустрії. Вплив арт-менеджменту на економічну, соціальну та духовну складові життя суспільства. Галерейна діяльність як важлива частина системи арт-менеджменту. Галерея як інструмент

просування мистецтва. Типи і види галерей (приватні, муніципальні, громадські, комерційні салони), їх завдання, функції, відмінності. Початок 1990-х – поява перших галерей в країні: Київ, Харків, Одеса. Становлення вітчизняного галерейного руху на прикладах галерей-«піонерів» Харкова. Створення в 1996 р. Асоціації арт-галерей України. Арт-фестивалі та арт-ярмарки в Україні (з 1993 р.): фактори стимуляції та комунікації в сфері арт-бізнесу та галерейної діяльності.

Тема 6. Арт-бізнес: система функціонування та інструментарій

Джерела і кращі західні аналоги. Галерея Саачі – хрестоматійний зразок успішної галереї, побудованої на законах рекламного бізнесу. Основні «гравці» на цьому професійному полі: художники, галереї, куратори, арт-агенти, дилери, арт-ярмарки, бієнале, аукціони, арт-експерти, арт-критики, арт-журналістика, піар. Освіта в сфері арт-менеджменту в країні і за кордоном. ХХІ ст. не тільки внесло свої корективи в термінологію сфери арт-менеджменту, але суттєво змінило відносини, важелі і розстановку сил в культурних індустріях. Глобалізація процесів, Інтернет, соціальні мережі та інші чинники соціального та економічного впливу на зміни в підходах до функціонування арт-інституцій та їхнього адміністрування.

Розділ 3. Феміністське мистецтво

Тема 1. Фемінізм і жіноче мистецтво

Поняття феміністських мистецьких практик. Три хвилі фемінізму. Феміністська критика класичних концепцій «творчості», «генія» і дихотомії «високе / низьке мистецтво» за Ліндою Нохлін. Трансформація мистецтва кінця ХІХ – початку ХХ ст. Фотографія як новий медіум у мистецтві. «Нова жінка» як фотограф. Перші жінки фоторепортери (Ж. Круль, Л. Якобі, Ringl+Pit, Л. Модел, М. Берк-Уайт). Перші жіночі ілюстровані журнали («Regards»): конструювання образу сучасної жінки. Репрезентація гендерних ролей у творчості К. Каон.

Тема 2. Виникнення поняття феміністського мистецтва: від есенціалізму до концептуального мистецтва

Конструкція «чоловічого погляду» і «дистанційної естетичної насолоди» (Л. Малві). Чотири стратегії у феміністських арт-практиках (Д. Баррі, С. Фліттерман-Льюїс). Есенціалізм у феміністському мистецтві та його критика. Діяльність групи «Жінки-художниці в революції» (Women Artists in Revolution (WAR)): Л. Ліппард, Х. Хааке. «Звана вечір» Дж. Чикаго. «Семіотика кухні» М. Ростлер. «Післяпологові документи» М. Келлі. Феміністська абстракція Г. Гаммонд. Фемінізація та квірізація мінімалізму та постмінімалізму (П. Тек, К. Міллет, Г. Хаммонд). Феміністський журнал «Heresies». Тіло та природа у творчості А. Мендєти. Іронія та критика оригінальності художнього твору в жіночому мистецтві у практиці Ш. Левін, Л. Лоулер. Виставка Pictures (1977).

Тема 3. Критика влади, інституцій та активізм у феміністському і квір-мистецтві.

Епідемія СНІД й акціонізм, спільнота «ACT-UP». Колектив Group Material. Інституціональна критика (Д. Кримп, Ф. Вілсон, А. Фрейзер, Guerrilla Girls). Феміністське мистецтво і квір-естетика, постструктуралістська критика суб'єкта (Ф. Гонсалес-Торрес, З. Леонард).

Тема 4. Феміністське мистецтво в Україні

Виставка «Свій простір» у PinchukArtCentre (2018–2019). Мистецькі практики сучасного живопису (В. Ралко, А. Кахідзе), скульптури (А. Звягінцева, Ж. Кадирова), відеоарту (А. Клейтман) та ін. Перший випуск журналу про сучасну фотографію Saliut. Підтримка жіночого мистецтва в Україні.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п с	лаб	інд	с. р.		л	п с	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Цифрове аудіовізуальне мистецтво												
Разом за розділом 1	50	6	10	–	–	34	50	2	4	–	–	44
Розділ 2. Актуальні арт-практики												
Разом за розділом 2	50	6	10	–	–	34	50	2	4	–	–	44
Розділ 3. Феміністське мистецтво												
Разом за розділом 3	50	4	12	–	–	34	50	2	2	–	–	46
Усього годин	150	16	32	0	0	102	150	6	10	0	0	134

4. Теми семінарських і практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
Розділ 1. Цифрове аудіовізуальне мистецтво		10	4
1	Гене́за цифрового аудіовізуального мистецтва	2	2
2	Відеоарт і його течії	2	2
3	Напрями цифрового аудіовізуального мистецтва	2	–
4	Автентичність творів цифрового аудіовізуального мистецтва	4	–
Розділ 2. Актуальні арт-практики		10	4
1	Сучасне / актуальне мистецтво. Його джерела, етапи та шляхи розвитку	4	–
2	Напрями арт-практик ХХІ ст.	4	2
3	Арт-менеджмент і арт-бізнес	2	2
Розділ 3. Феміністське мистецтво		12	2
1	Чотири стратегії у феміністських арт-практиках (Д. Баррі, С. Флітгерман-Льюїс)	4	2

2	Феміністське мистецтво і квір-естетика, постструктуралістська критика суб'єкта (Ф. Гонсалес-Торрес, З. Леонард)	4	–
3	Мистецькі практики сучасного українського феміністського мистецтва	4	–
	Разом	32	10

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
	Розділ 1. Цифрове аудіовізуальне мистецтво	34	44
1	Творчі завдання протягом семестру для студентів денної форми навчання. Арт-мозаїка: Серія творів у різних напрямках цифрового аудіовізуального мистецтва	6	–
2	Арт-теорія: розробити мультимедійну презентацію одного з напрямів цифрового аудіовізуального мистецтва	8	12
3	Арт-критика: написати критичну статтю, в якій представлено аналіз та інтерпретацію одного з творів цифрового аудіовізуального мистецтва	8	12
4	Арт-практика: створити авторський твір в одному з напрямів цифрового аудіовізуального мистецтва	12	20
	Розділ 2. Актуальні арт-практики	34	44
1	Творче завдання: створити власний віртуальний виставковий кураторський проєкт (від концепції до втілення): сформулювати кураторську концепцію; у концепції приділити увагу вибраному напрямку сучасного візуального мистецтва (з його стислим аналізом); представити відібраних відповідно концепції проєкту автора/авторів (митців сучасного мистецтва) коротким CV, що пояснює їхню участь у проєкті; Представити локацію ймовірного проєкту; підготувати кураторську стратегію щодо просування проєкту; створити підсумкову електронну презентацію віртуального проєкту	34	44
	Розділ 3. Феміністське мистецтво	34	46
1	Дослідницький проєкт «Жінка в історії мистецтва»: підготовка, презентація та захист дослідження в галузі сучасного феміністського мистецтва	34	–

2	Інстаграм-проект «Жінка в історії мистецтва»: підготовка, презентація та захист інстаграм-проекту в галузі сучасного феміністського мистецтва	–	46
	Разом	102	134

6. Індивідуальне завдання

За дисципліною «Аудіовізуальне мистецтво» індивідуальні завдання не передбачені.

7. Методи контролю

Поточний контроль: усні опитування на заняттях за контрольними програмними питаннями поточної та попередніх тем; мікроконтрольні роботи, що проводяться на початку заняття; оцінювання ступеня активності студентів та якості їхніх відповідей на заняттях; тестові завдання.

Контроль виконання самостійних робіт: перевірка виконання творчих завдань (усна доповідь, есе, індивідуальні та колективні мультимедійні презентації).

Дві контрольні роботи з розділу 1 «Цифрове аудіовізуальне мистецтво»: контрольна робота № 1 «Арт-теорія» (аналіз та розробка мультимедійної презентації одного з напрямів цифрового аудіовізуального мистецтва) та контрольна робота № 2 «Арт-критика» (інтерпретація одного з творів цифрового аудіовізуального мистецтва).

Підсумковий контроль (екзамен): теоретичне випробування; презентація та захист підсумкових творчих завдань (авторський твір в одному з напрямів цифрового аудіовізуального мистецтва та віртуальний виставковий кураторський проект); тестування з курсу «Феміністське мистецтво»; перевірка рівня засвоєння студентами теоретичного та практичного навчального матеріалу в цілому, вміння студента використовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань.

Приклад екзаменаційного завдання

1. Глітч-арт: мистецтво помилки. Таймлапс і стоп-моушн. (5 балів)
2. Фігура куратора та його роль у розвитку сучасного мистецтва. (5 балів)
3. Тіло та природа як одні з основних тем жіночого мистецтва. Головні теми творчості Ани Мендьети та форми їхньої репрезентації. (5 балів)
4. Презентація та захист творчих завдань з дисципліни, підсумковий тест. (25 балів)

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Екзамен	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Контрольні роботи, передбачені навчальним планом	Разом		
Теми 1–6	Теми 1–6	Теми 1–4	10	60	40	100
10	20	20				

**Критерії оцінювання письмових відповідей
на теоретичні питання екзаменаційної роботи**

№ з/п	Критерії оцінювання	Кількість балів за відповідь на одне питання				
		При максимум 5 балів	При максимум 10 балів	При максимум 15 балів	При максимум 20 балів	При максимум 40 балів
1	Відповідь повна, або з однією незначною помилкою	5 балів	9–10 балів	13–15 балів	17–20 балів	33–40 балів
2	Відповідь повна, але з двома-трьома незначними помилками	4 бали	7–8 балів	10–12 балів	13–16 балів	25–32 бали
3	Відповідь не досить повна та/або із суттєвими помилками	3 бали	5–6 балів	7–9 балів	9–12 балів	17–24 бали
4	Відповідь не повна, містить суттєві помилки	2 бали	3–4 бали	4–6 балів	5–8 балів	9–16 балів
5	Відповідь майже відсутня та/або не відповідає запитанню	0–1 бал	0–2 бали	0–3 бали	0–4 бали	0–8 балів

**Критерії оцінювання якості виконання
творчого завдання та/або авторського проєкту**

№ з/п	Параметри	Максимальна кількість балів за кожним із параметрів				
		При максимум 5 балів	При максимум 10 балів	При максимум 15 балів	При максимум 20 балів	При максимум 40 балів
1	Оригінальність концепції, нетривіальність ідеї, концептуальність задуму, креативність	1	2	3	4	8
2	Авторський стиль, індивідуальний почерк	1	2	3	4	8

3	Самостійність	1	2	3	4	8
4	Застосування вмінь, навичок та інструментів роботи у галузі цифрових медіа	1	2	3	4	8
5	Технічна якість виконання	1	2	3	4	8

Параметри, за якими оцінюється якість виконання мультимедійної презентації

№ з/п	Параметри	Максимальна кількість балів за кожним із параметрів				
		При максимум 5 балів	При максимум 10 балів	При максимум 15 балів	При максимум 20 балів	При максимум 40 балів
1	Змістовність, повнота представленої інформації	1	2	3	4	8
2	Структурна чіткість, послідовність, вміння виділити головне, лаконічність у подачі матеріалу	1	2	3	4	8
3	Вміле використання прийомів візуалізації тексту	1	2	3	4	8
4	Єдність стилю, вдала композиція слайду та дизайн-рішення, кольори та шрифти	1	2	3	4	8
5	Грамотність, коректність, охайність оформлення	1	2	3	4	8

Параметри, за якими оцінюється усний захист творчого завдання та/або авторського проєкту

№ з/п	Параметри	Максимальна кількість балів за кожним із параметрів				
		При максимум 5 балів	При максимум 10 балів	При максимум 15 балів	При максимум 20 балів	При максимум 40 балів
1	Змістовність доповіді, логіка, чіткість, послідовність	1	2	3	4	8

2	Володіння професійним лексиконом	1	2	3	4	8
3	Риторична компетентність	1	2	3	4	8
4	Вміле використання прийомів ведення академічної дискусії	1	2	3	4	8
5	Естетика презентації	1	2	3	4	8

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно	зараховано
70–89	добре	
50–69	задовільно	
1–49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

Розділ 1. Цифрове аудіовізуальне мистецтво

1. Берджер Д. Як ми бачимо / пер. з англ. Стріха Я. Харків : IST Publishing, 2020. 176 с.
2. Бойлен А. Л. Візуальна культура / пер. з англ. Лелів Г. Київ : ArtHuss, 2021. 208 с.
3. Вишеславський Г. А., Сидор-Гібелінда О. В. Термінологія сучасного мистецтва. Означення, неологізми, жаргонізми сучасного візуального мистецтва України. Париж-Київ, 2010. 416 с.
4. Ганжа В. Білл Віола «Я не вибрав відео арт, це він обрав мене» // Art Ukraine. 2012, № 3 (28). С. 70–72.
5. Гілен П. Перформування спільного міста. На перетині мистецтва, політики й громадського життя / пер. з англ. Стріха Я. Харків : IST Publishing, 2019. 120 с.
6. Фостер Г. Повернення реального / пер. з англ. Матвейчук М. Харків : IST Publishing, 2019. 302 с.
7. Dekker A. Collecting and Conserving Net Art: Moving beyond Conventional Methods. New York ; London : Routledge, 2018. 202 p.
8. Kamenetz A. The Art of Screen Time. New York : PublicAffairs, 2020. 285 p.
9. London B. Video/Art : The First Fifty Years. New York ; London : Phaidon Press, 2021. 280 p.
10. Ornes S. Math Art: Truth, Beauty, and Equations. Loudoun : Sterling, 2019. 208 p.

Розділ 2. Актуальні арт-практики

1. Абрамович М. Пройти крізь стіни / пер. з англ. Михед О. Київ : ArtHuss, 2018. 384 с.
2. Бурлака В. Історія образу. Мистецтво 2000-х. Київ : Фонд підтримки візуальних досліджень, 2011. 206 с.
3. Гомперц В. Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі / пер. з англ. Белей Л., Зайцева І., Корягіна А. Київ : ArtHuss, 2017. 528 с.
4. Де кураторство / Носко К., Лук'янець В. Харків : IST Publishing, 2017. 680 с.
5. Ложкіна А. Перманентна революція. Мистецтво України XX – поч. XXI ст. Київ : ArtHuss, 2019. 496 с.

6. Ріхтер Д. Художники й куратори — конкуренти, співавтори чи колеги? / Пер. Стріха Я., Родіонова Т. Харків : IST Publishing, 2018. 104 с.
7. Пучков А. О. Між навігаційними щоглами. Профілі українських мистецтвознавців : архітектура і візуальне мистецтво / Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.» ; Центр Європ. гуманітар. дослідж., Центр дослідж. історії та культури східноєвроп. єврейства. Київ : Дух і Літера, 2018. 390 с.
8. Сидоренко В. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань : Розвиток візуального мистецтва України ХХ–ХХІ століть / Ін-т проблем сучасного мист-ва ; Акад. мистецтв України. Київ : ВХ [студіо], 2008. 187 с.
9. Godfrey T. The Story of Contemporary Art. Cambridge, MA : The MIT Press, 2020. 280 p.
10. Robertson J., McDaniel C. Themes of Contemporary Art : Visual Art After 1980. 5th ed. Oxford : Oxford University Press, 2021. 464 p.

Розділ 3. Феміністське мистецтво

1. Кауфман М., Кімел М. Чоловіки про фемінізм / пер. з англ. Ольга Любарська. Київ : Книголав, 2019. 207 с.
2. Квінн Б. Неймовірні. П'ятнадцять жінок, які творили мистецтво та історію / пер. з англ. Свято Р. Київ : ArtHuss, 2018. 256 с.
3. Малви Л. Визуальное удовольствие и нарративный кинематограф // Антология гендерной теории. Минск : ПроPILEI, 2000. С. 280–297.
4. Марценюк Т. Чому не варто боятися фемінізму. Київ : КОМОРА, 2018. 325 с.
5. Черватюк Л. Жіночий образ у сучасному українському мистецтві. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007. 320 с.
6. Чому в українському мистецтві є великі художниці. Київ : Publish Pro, 2019. 224 с.
7. Art of Feminism: Images that Shaped the Fight for Equality, 1857–2017 / ed. by H. Reckitt, preface by M. Balshaw, foreword by X. Arakistain. San Francisco : Chronicle Books, 2018. 272 p.
8. Deepwell K. Feminist Art Activisms and Artivisms. Amsterdam : Valiz/Plural, 2020. 448 p. (Valiz/Plural Series).
9. Grande V. The Women Who Changed Art Forever: Feminist Art. London : Laurence King Publishing, 2021. 136 p.
10. Women Photographers Contemporaries 1970-today / foreword by Clara Bouveresse. London : Thames & Hudson Photofile, 2020. 75 p.

Допоміжна література

1. Почепцов Г. Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks : медіакомунікації. Київ : Спадщина, 2012. 464 с.
2. Art Since 1900 : Modernism, Antimodernism, Postmodernism / Hal Foster, Rosalind Krauss, Yve-Alain Bois, Benjamin H. D. Buchloh, David Joselit. New York : Thames and Hudson, 2011. 816 p.
3. Bonham-Carter Ch., Hodge D. Contemporary Art : 200 of the World's Most Groundbreaking Artists / foreword by Richard Cork. 2nd ed. New York : Goodman, 2013. 400 p.
4. Contemporary Art : 1989 to the Present / ed. by Alexander Dumbadze and Suzanne Hudson. New York : Wiley-Blackwell, 2013. 512 p.
5. Elwes C. Video art. A guided tour. New York : I. B. Tauris, 2005. 226 p.
6. Fournier L. Autotheory as Feminist Practice in Art, Writing, and Criticism. Cambridge, MA : The MIT Press, 2021. 320 p.
7. Grau O. Media Art Histories. Cambridge : The MIT Press, 2010. 475 p.
8. Paul C. Digital Art. 3rd ed. London : Thames & Hudson, 2015. 272 p.
9. Rush M. New Media in Art. 2nd ed. London : Thames & Hudson, 2005. 248 p. (World of Art).
10. Shanken E. A. Art and Electronic Media. London : Phaidon Press, 2014. 304 p.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

Розділ 1. Цифрове аудіовізуальне мистецтво

1. Відкритий архів українського медіамистецтва (Фундація ЦСМ). URL : <http://platform.ma/> (дата звернення: 25.08.2021).
2. Енциклопедія нових медіа (New Media Encyclopedia). URL : <http://www.new-media-art.org/> (дата звернення: 25.08.2021).
3. МедіаАртМузей (Німеччина). URL : <http://www.medienkunstnetz.de> (дата звернення: 25.08.2021).
4. Кіберфест (щорічний Фестиваль кібермистецтв). URL : <http://cylandfest.com/site/> (дата звернення: 25.08.2021).
5. A Critical History of Computer Graphics and Animation. URL : <http://accad.osu.edu/~wayne/c/history/lessons.html> (дата звернення: 25.08.2021).
6. Computer Vision Online. URL : <https://computervisiononline.com/> (дата звернення: 25.08.2021).
7. CYLAND : Медіа Арт Лабораторія. URL : <http://cyland.org/lab/> (дата звернення: 25.08.2021).
8. Diane M. Zorich. Transitioning to a Digital Word // Journal of Digital Humanities. URL : <http://journalofdigitalhumanities.org/1-2/transitioning-to-a-digital-world-by-diane-zorich/> (дата звернення: 25.08.2021).
9. Digital/Interactive Art. URL : <http://www.newartest.com/digitalart.html> (дата звернення: 25.08.2021).
10. MAG MS Media Arts Group Ukraine. URL : http://mami.org.ua/association/members/FCB_Kiev (дата звернення: 25.08.2021).
11. Net Art. URL : <http://netartnet.net/> (дата звернення: 25.08.2021).
12. Net art or Not Art? URL : <http://netart.org.uy/latino/index.html> (дата звернення: 25.08.2021).
13. Paddy Johnson. Finally, a Semi-Definitive Definition of Post-Internet Art. <http://artcity.com/2014/10/14/finally-a-semi-definitive-definition-of-post-internet-art/> URL : (дата звернення: 25.08.2021).
14. Rhizome. URL : <https://rhizome.org/> (дата звернення: 25.08.2021).
15. Thomas Dreher. History of Computer Art. URL : http://iasl.uni-muenchen.de/links/GCA_Indexe.html (дата звернення: 25.08.2021).
16. UCLA Design Media Arts. URL : <http://video.dma.ucla.edu/> (дата звернення: 25.08.2020).
17. Ukrainian Biennale of Digital and Media Art. URL : <https://www.facebook.com/UkrainianBiennale> (дата звернення: 25.08.2021).

Розділ 2. Актуальні арт-практики

1. Дзигамедіалаб. Музей сучасного мистецтва. URL : <https://supportyourart.com/ridnyukraj/uk-cze-praczuue-go-muzej-suchasnogo-mystecztva/> (дата звернення: 25.08.2021).
2. Інститут проблем сучасного мистецтва. URL : <http://mari.kiev.ua/> (дата звернення: 25.08.2021).
3. Мистецька галерея у Львові. URL : <https://proartgallery.com.ua/> (дата звернення: 25.08.2021).
4. Мистецький Арсенал. URL : <https://artarsenal.in.ua/en/> (дата звернення: 25.08.2021).
5. Музей сучасного мистецтва України / Museum of Modern Art of Ukraine. URL : <https://www.facebook.com/modernmuseumorgua> (дата звернення: 25.08.2021).
6. Музей сучасного мистецтва Одеси. URL : <http://msio.com.ua/> (дата звернення: 25.08.2021).
7. Музей сучасного українського мистецтва Корсаків. URL : <https://msumk.com/> (дата звернення: 25.08.2021).
8. ПінчукАртЦентр. URL : <http://pinchukartcentre.org/> (дата звернення: 25.08.2021).
9. Харківська муніципальна галерея. URL : <https://mgallery.kharkov.ua/uk/golovna/> (дата звернення: 25.08.2021).

10. Центр сучасного мистецтва «ЄрмиловЦентр». URL : <https://yermilovcentre.org/> (дата звернення: 25.08.2021).
11. Школа сучасного мистецтва / Contemporary Art School. URL : <https://www.sca.org.ua/home> (дата звернення: 25.08.2021).
12. Art Ukraine. URL : <http://artukraine.com.ua> (дата звернення: 25.08.2021).
13. At The Museum of Modern Art. URL : <https://www.moma.org/> (дата звернення: 25.08.2021).
14. CSM / Фундація Центр Сучасного Мистецтва. URL : <http://csmart.org.ua/> (дата звернення: 25.08.2021).
15. The Metropolitan Museum of Art. URL : <http://www.metmuseum.org/> (дата звернення: 25.08.2021).
16. Ukraine's 10 Best Contemporary Artists And Where to Find Them. URL : <https://theculturetrip.com/europe/ukraine/articles/ukraine-s-10-contemporary-artists-and-where-to-find-them/> (дата звернення: 25.08.2021).
17. University of Michigan Museum of Art. URL : <http://www.umma.umich.edu/> (дата звернення: 25.08.2021).

Розділ 3. Феміністське мистецтво

1. 7 картин: Феміністичне мистецтво Артемізії Джентілескі. URL : <https://supportyourart.com/stories/artemis-gentileschi/> (дата звернення: 25.08.2021).
2. 10 квір-художників, яких варто знати. URL : <https://supportyourart.com/stories/queer-artists/> (дата звернення: 25.08.2021).
3. Все, що потрібно знати про книгу «Чому в українському мистецтві є великі художниці». URL : <https://vogue.ua/ua/article/culture/knigi/chomu-v-ukrajinskomu-mistectvi-ye-veliki-hudozhnici.html> (дата звернення: 25.08.2021).
4. Знати: Джудіт Батлер. URL : <https://supportyourart.com/stories/judith-butler/> (дата звернення: 25.08.2021).
5. Знати: Поль Б. Пресьядо. URL : <https://supportyourart.com/stories/paul-b-preciado/> (дата звернення: 25.08.2021).
6. Знати: Розалінд Краусс. URL : <https://supportyourart.com/stories/rosalind-krauss/> (дата звернення: 25.08.2021).
7. Марія Прошковська: «Бути інституційно зручним не так важливо, як робити те, що ти відчуваєш». URL : <https://supportyourart.com/conversations/maria-proshkovska/> (дата звернення: 25.08.2021).
8. Марина Винник про «Кухню», роботу та фемінізм. URL : <https://supportyourart.com/conversations/marina-vinnik/> (дата звернення: 25.08.2021).
9. Місце емансипації, сексуальності та «дотику фемінізму» в українському мистецтві рухомого зображення 1990-х. URL : <https://supportyourart.com/specialprojects/researchplatform/1990-nbsp-cinema/> (дата звернення: 25.08.2021).
10. Оксана Брюховецька. Образ жертви і емансипація. Нарис про українську арт-сцену і фемінізм. URL : <http://prostory.net.ua/ua/krytyka/139-obraz-zhertvy-i-eman-sypatsiia-parys-pro-ukrainsku-art-stsenu-i-feminizm> (дата звернення: 25.08.2021).
11. Поза кадром. Українські фотографки ХХ століття. URL : <https://supportyourart.com/specialprojects/researchplatform/photo-women/> (дата звернення: 25.08.2021).
12. «Покупаю – следовательно, существую»: Плакаты Барбары Крюгер. URL : https://birdinflight.com/ru/pochemu_eto_shedevr/20181220-barbara-kruger.html (дата звернення: 25.08.2021).
13. Революція дрібниць: про ретроспективу Валі Експорт на 49-тій Молодості. URL : <https://supportyourart.com/columns/valie-export-molodist/> (дата звернення: 25.08.2021).
14. Художниця Марія Прошковська – про свій перформанс для виставки Vogue UA. URL : <https://vogue.ua/ua/article/culture/art/chto-nuzhno-znat-o-performanse-hudozhnicy-marii-proshkovskoy-dlya-vystavki-vogue-ua.html> (дата звернення: 25.08.2021).
15. The 20 Female Artists You Need to Know. URL : <https://www.harpersbazaar.com/culture/art-books-music/g7916/best-female-artists/> (дата звернення: 25.08.2021).
16. Ukrainian Women in Vogue: Влада Ралко. URL : <https://vogue.ua/ua/article/culture/lifestyle/ukrainian-woman-in-vogue-vlada-ralko.html> (дата звернення: 25.08.2021).
17. Ukrainian Women in Vogue: Марія Куліковська. URL : <https://vogue.ua/ua/article/culture/lifestyle/masha-kulikovskaya.html> (дата звернення: 25.08.2021).